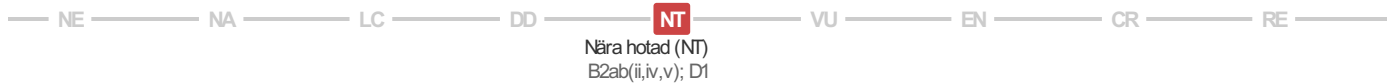

Sabulina rubella

Rödnörel

Nära hotad (NT)
B2ab(ii,iv,v); D1

Klass: Magnoliopsida (tvåhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Caryophyllales (nejlikordningen), **Familj:** Caryophyllaceae (nejlikväxter), **Släkte:** *Sabulina* (nörlar), **Art:** *Sabulina rubella* - rödnörel (Wahlenb.) Dillenb. & Kadereit **Synonymer:** *Alsine rubella* Wahlenb., *Alsine verna* var. *hirta*, *Alsine hirta* (Wormsk.) Hartm., *Arenaria hirta* Wormsk., *Minuartia rubella* (Wahlenb.) Hiern

Kännetecken

Rödnörel är en oftast kompakt tuvad, perenn nejlikväxt. Den skiljer sig från andra liknande arter främst genom bladens grågröna färg. Oftast är den steril, vilket gör den extra svårbestämd. De spetsiga bladen är också en bra karaktär. Flororna tar ofta upp att bladen är trenerviga som en viktig skiljekaraktär, men det är svårt att se i fält och är en karaktär som fungerar bäst på torkat material. Finns det blommor så har de kronblad som är något kortare än de spetsiga foderbladen. Foderbladen har oftast glandelhår. Stjälken är tätt glandelhårig och ofta mer eller mindre rödfärgad. (Jonsell 2002, Lid & Lid 2005, Alsos m.fl. 2018)

Utbredning och status

Rödnörel förekommer sällsynt i den norra delen av fjällkedjan, ner till Åsele lappmark (sydligaste lokalen vid sydänden av Ransaren). Den är känd från cirka 50 lokaler i Sverige, fördelade på Torne lappmark (20), Lule lappmark (20), Pite lappmark (2), Lycksele lappmark (4) och Åsele lappmark (2). I Norge förekommer den dels i norra delen, särskilt i de kalkrika delarna av Troms och Nordlands fylken, dels i de södra fjällen kring Dovre. I Finland finns några lokaler i Kilpisjärviområdet. Den är dessutom känd från en lokal på Färöarna och ett par utpostlokaler i Skottland. Rödnörel har en arktisk, subarktisk till nordligt alpin utbredning, där den är vanlig på Svalbard, Island, Grönland, i arktiska Kanada och norra Sibirien. I Nordamerika går den även långt söderut efter Klippiga bergen. (Selander 1950, Jonsell 2002, Kristinsson 2010, Stace 2010, Artportalen 2018, Artskart 2018, Finlands Artdatabank 2018, Virtuella Herbariet 2018)

Artens status är svår att uttala sig om då det inte finns några trenddata tillgängliga i dagsläget. Brist på återfynd av tidigare obelagda förekomster säger egentligen ingenting eftersom felbestämningar är frekventa.

Ekologi

Rödnöreln är en av våra mest utpräglade arktiska växter och den är i den Skandinaviska fjällkedjan tydligt kalkgynnad. Den förekommer främst på kalkrik rasmark, exponerade ryggar, vittringsgrus på bergstoppar, samt måttligt exponerade vindblottor (Selander 1950, Lid & Lid 2005).

Hot

Ingen direkt hotbild finns idag mot arten, även om dess sällsynthet kan vara ett problem i sig. Framtida klimatförändringar kan dock innebära risker, men eftersom arten idag sitter i extrema miljöer som inte kommer att förändras på kort sikt, så är det svårt att uttala sig om vilken effekt en klimatförändring kommer att ha på 50-100 års sikt.

Åtgärder

Framsta åtgärderna kommande åren är att återbesöka så många lokaler som möjligt och undersöka deras status, samt bekräfta att arten är rätt bestämd på de lokaler som saknar adekvat dokumentation. Dessutom bör rödnörel eftersökas i kalkrika områden från vilka den ej är känd eller där det finns få fynd.

Naturvård

Konventioner: Typisk art i 8120 Kalkrasmarker (Alpin region (ALP) och Boreal region (BOR))

Litteratur

Alsos, I.G., Arnesen, G. & Elven, R. 2018. The flora of Svalbard. <http://svalbardflora.no/> [uttag 2018-01-25]

Artportalen 2018. Rapportsystem för växter, djur och svampar. ArtDatabanken, SLU. <http://www.artportalen.se> [uttag 2018-01-25]

Artskart 2018. <https://artskart.artsdatabanken.no> [uttag 2018-01-25]

Finlands Artdatabank 2018. <https://laji.fi> [uttag 2018-01-25]

Jonsell, B. (red.) 2002. Flora Nordica 2. Stockholm.

Kristinsson, H. 2010. Flowering plants and ferns of Iceland. 3 ed. Mal Og Menning, Akureyri.

Lid, J. & Lid, D.T. (R. Elven, red.). 2005. Norsk flora. Det Norske Samlaget. Oslo.

Selander, S. 1950. Floristic phytogeography of south-western Lule lappmark (Swedish Lapland). I-II. Acta Phytogeographica Suecica 27-28.

Stace, C. 2010. New flora of the British Isles. 3 ed. Cambridge University Press.

Virtuella herbariet 2018. http://herbarium.emg.umu.se/standard_search.html [uttag 2018-01-25]

Författare

Mora Aronsson 2018. © ArtDatabanken, SLU